

บทคัดย่อ

T 148430

ชื่อภาคานิพนธ์ : ความตระหนักและการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์
โบราณสถาน : ศึกษาเฉพาะกรณีประชาชนที่อาศัยอยู่ในบริเวณคูเมือง
โบราณสถานเวียงพางคำ อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย
ชื่อผู้เขียน : นายประเสริฐ อำพรไพ
ชื่อปริญญา : ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาสังคม)
ปีการศึกษา : 2546

การวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์ 3 ประการคือ 1) เพื่อศึกษาถึงความตระหนักของประชาชนในการอนุรักษ์โบราณสถาน ที่อยู่อาศัยในบริเวณคูเมืองโบราณสถานเวียงพางคำ อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย 2) เพื่อศึกษาถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์โบราณสถาน และ 3) เพื่อศึกษาถึงปัญหาอุปสรรคในการอนุรักษ์โบราณสถานคูเมืองเวียงพางคำ

ในการศึกษาได้ใช้การสัมภาษณ์เจาะลึก (In-depth interview) ผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญ 18 คน โดยมีเนื้อหาครอบคลุมประเด็นที่เกี่ยวกับวัตถุประสงค์ทั้ง 3 ประเด็น

ผลการศึกษาพบว่า :

1. ลักษณะความตระหนักของประชาชนในการอนุรักษ์โบราณสถาน การไม่ถูกคิดของประชาชนในการอนุรักษ์โบราณสถานส่วนใหญ่เพราะความไม่ทราบว่ามันสำคัญอย่างไรต่อประวัติศาสตร์ ต่อประเทศชาติ ต่อชุมชน สังคม และต่อตนเองอย่างไร ด้วยลักษณะกำแพงโบราณเวียงพางคำ เป็นคันดิน คือเวียง และร่องรอยบางส่วนได้ถูกทำลายแล้ว แต่เมื่อรับรู้ เข้าใจ ทราบแล้วมีแนวโน้มความตระหนักมากขึ้นทั้งลักษณะการใช้โบราณสถานของประชาชนส่วนใหญ่พบว่ามีการใช้โบราณสถานเพื่อใช้ที่ดินเป็นที่ประกอบกิจการอย่างอื่น เช่น การค้าขายและพัฒนาที่ไม่ยั่งยืน

2. ในด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์โบราณสถานคูเมืองเวียงพางคำพบว่า ส่วนใหญ่ให้ความร่วมมือในลักษณะ เป็นกรรมการ มีส่วนร่วมออกความคิดเห็นและร่วมบริจาคทรัพย์ในการอนุรักษ์

3. ในด้านปัญหาอุปสรรค พบว่าส่วนราชการที่มีหน้าที่รับผิดชอบดูแลโบราณสถานเวียงพางคำ ขาดแนวทางและวิธีการจัดการที่เหมาะสมกับปัญหาที่ดินคูเมืองโบราณสถานเวียงพางคำ ทั้งมีปัญหาด้านวิธีการป้องกันและการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ระหว่างเจ้าหน้าที่ของรัฐด้วยกันเอง และระหว่างประชาชนกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือประชาชนต่อประชาชนด้วยกันเอง

There are 3 objectives for this research , i.e. , 1) to study the realization of the people living around ancient town's canal banks of Wieng Pang Kum , Mae Sai District , Chiang Rai province , 2) to study the people's participation in the conservation of the ancient buildings, and 3) to study problems and obstacles in the conservation of Wieng Pang Kum ancient building.

It is a qualitative study using the in-depth interview as a main tool for data collection; 18 key-informants were interviewed in-depth in the study-matters.

Results of the study reveal that most of the people living around the town's canal banks do not realize the importance of the ancient buildings because they do not know their origins ; parts of the building have been destroyed. When they were told of their importance, the people are more aware of their existence. However , they still use parts of the land for other purposes, e.g., trading and temporary development.

In people's participation in conservation of the ancient buildings, they participate in the forms of being committee members, giving opinion and money contribution.

Among problems found are the responsible government officials lack proper approaches and appropriate management. They do not have an effective way to prevent people using the land for personal gains.